

คู่มือ แนวทางการตรวจสอบเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถม

หน่วยตรวจสอบภายใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

คำนำ

คู่มือแนวทางการตรวจสอบเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่ออาหารกลางวัน ตามแนวทางการรับจ่ายเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา และตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544 จัดทำเพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยมีเนื้อหาสาระในคู่มือแนวทางการตรวจสอบสถานศึกษาเล่มนี้แสดงถึงกระบวนการในการปฏิบัติงานตรวจสอบ เทคนิคที่ใช้ในการตรวจสอบ ตลอดจนอ้างอิงกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบด้านการดำเนินงานเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่ออาหารกลางวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล อันจะส่งเสริมให้มีระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็ง มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการที่ดี

โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในด้านการดำเนินงานเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บุปผา ไสสะอาด

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
ชื่อคู่มือ	1
แนวคิด/หลักการ	1
วัตถุประสงค์	1
ขั้นตอน/กระบวนการในการปฏิบัติงาน	2
ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	7
ระเบียบ/กฎหมายเกี่ยวข้อง	7

คู่มือ แนวทางการตรวจสอบเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถม

แนวคิด/หลักการ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน เน้นความเป็นอิสระในการบริหารให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เท่าเทียมกัน จึงส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 มาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา และ มาตรา 160 กำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะมีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ในลักษณะเงินอุดหนุน เป็นค่าใช้จ่ายรายหัวที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน

เงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นเงินอุดหนุนประเภทหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาสมวัย ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ เพื่อให้มีศักยภาพสูงสุด

โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน หมายถึง โครงการอาหารกลางวันซึ่งได้รับจัดสรรงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คนละ 20 บาทต่อวัน) เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนประถมศึกษา จัดทำอาหารกลางวันให้กับเด็กนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้

1. นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน ที่มีคุณภาพถูกหลักโภชนาการ
2. นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน จำนวน 200 วัน ต่อปีงบประมาณ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ด้วยความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด และใช้เป็นแนวทางในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ จึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการตรวจสอบเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่ออาหารกลางวัน

หวังว่าคู่มือฉบับนี้จะเกิดประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในตามสมควร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่ออาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการและควบคุมการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเงิน และดำเนินการใช้จ่ายถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ของทางราชการ

ขั้นตอน/กระบวนการ

แนวทางการตรวจสอบเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่ออาหารกลางวัน

ประเด็นการตรวจสอบ	เกณฑ์	วิธีการตรวจสอบ	แหล่งข้อมูล/กระดาษทำการ
1. การรับเงินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครบถ้วนและทันการใช้งาน	1. โรงเรียนได้รับเงินครบถ้วนตามที่ขอรับเงินอุดหนุนไว้ 2. โรงเรียนได้รับเงินทันเปิดภาคเรียนที่ 2 <u>หรือ</u> ทันการใช้งานตลอด 200 วันต่อปีงบประมาณ	1. ตรวจสอบหลักฐานการขอรับเงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ามีรายละเอียดอย่างไร เกี่ยวกับ - จำนวนนักเรียน - จำนวนเงิน - รูปแบบหรือวิธีการดำเนินการจัดอาหาร <u>เปรียบเทียบกับ</u> หลักฐานการรับเงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าตรงกันหรือไม่ กรณีได้รับเงินไม่ครบถ้วนตามที่เสนอขอไว้ มีสาเหตุอย่างไร 2. ตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าได้รับครั้งเดียวหรือทยอยรับเงินและได้รับเมื่อใดบ้าง กล่าวคือ 2.1 การรับเงินครั้งเดียว ทั้งจำนวนที่ขอไว้ โรงเรียนได้รับทันเปิดภาคเรียนที่ 2 หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง 2.2 กรณีโรงเรียนได้รับเงินหลายครั้งในรอบปีงบประมาณ มีการรับเงินในลักษณะใด และ มีปัญหาอุปสรรคในการจัดโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร	แหล่งข้อมูล 1. โครงการ/ประมาณการ/บันทึกข้อตกลงการรับเงินอุดหนุนและรายละเอียดแนบ 2. ฐานข้อมูลจำนวนนักเรียน ณ 10 มิถุนายน และทะเบียนนักเรียนที่มีอยู่จริง 3. ใบเสร็จรับเงินของโรงเรียน/สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร 4. หนังสือแจ้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระดาษทำการ - แบบสรุปผลการตรวจสอบเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อโครงการอาหารกลางวัน

ประเด็น การตรวจสอบ	เกณฑ์	วิธีการตรวจสอบ	แหล่งข้อมูล/ กระดาษทำการ
<p>2. การใช้จ่ายเงินตาม วัตถุประสงค์ของเงิน และเป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของทาง ราชการ</p>	<p>1. <u>ตรงตามวัตถุประสงค์</u> 1.1 โรงเรียนจัด อาหารกลางวันให้เด็ก นักเรียน ระดับชั้น อนุบาล 1 – ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับประทานต่อเนื่อง จำนวน 200 วันต่อปี 1.2 รายการอาหาร ที่โรงเรียนจัดให้เด็ก นักเรียนรับประทาน ในรอบสัปดาห์มีคุณค่า ครบถ้วนตามหลัก โภชนาการ (5 หมู่)</p>	<p>1. ตรวจสอบหลักฐานการ เบิกจ่าย เงินอุดหนุนรับจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าเป็นรายจ่ายเพื่อการจัดหา อาหารกลางวันให้เด็กนักเรียน ในกลุ่มเป้าหมาย รับประทาน ในช่วงวันใดบ้าง และเมื่อรวม หลักฐานการเบิกจ่ายในรอบ ปีงบประมาณ สรุปรว่ามีกร จัดหาอาหารให้เด็กนักเรียน รับประทานครบจำนวน 200 วันต่อปีงบประมาณหรือ 100 วันต่อภาคเรียน หรือไม่ อย่างไร 2. กรณีได้รับเงินจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นล่าช้า ไม่ทันเปิดภาคเรียน สัมภาษณ์/ สอบถาม ผู้อำนวยการโรงเรียน และสอบทานหลักฐานอ้างอิง ว่าโรงเรียนมีการบริหารจัดการ เพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดหา อาหารให้เด็กนักเรียน รับประทานได้ต่อเนื่อง หรือไม่ อย่างไร 3. สังเกตการณ์ การจัดอาหาร ตามสภาพจริง ว่าอาหารที่จัด ให้เด็กนักเรียนรับประทานตรง กับเอกสารรายการอาหารในวัน เดียวกันที่จัดให้หรือรายการ จัดซื้อ/ตรวจรับ</p>	<p>แหล่งข้อมูล 1. หลักฐานการเบิกจ่าย 2. รายการอาหาร 3. หลักฐานการจัดซื้อ จัดจ้าง 4. รายงานการประชุม 5. ผู้อำนวยการโรงเรียน/ ผู้รับผิดชอบโครงการ/ ผู้ที่เกี่ยวข้อง กระดาษทำการ 1. แบบสรุปผลการ ตรวจสอบเงินอุดหนุนรับจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อโครงการอาหารกลางวัน 2. กระดาษทำการบันทึก (หมายเลข 2-12) 3. สำเนาหลักฐานเอกสาร</p>

ประเด็น การตรวจสอบ	เกณฑ์	วิธีการตรวจสอบ	แหล่งข้อมูล/ กระดาษทำการ
	<p>2. <u>ตามระเบียบ</u> <u>กฎหมายของทางราชการ</u> การจัดซื้อจัดจ้าง โรงเรียนดำเนินการได้ ถูกต้องตามขั้นตอนการ ปฏิบัติงานของระเบียบว่า ด้วยการพัสดุของทาง ราชการ</p>	<p>4. ตรวจสอบหลักฐานและ สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อให้ทราบว่าการจัดรายการ อาหารให้เด็กได้รับประทาน ในรอบสัปดาห์ ไม่ว่าจะเป็น อาหารจานเดียวหรืออาหารชุด โรงเรียนสามารถจัดให้ หลากหลาย และมีคุณค่าตาม หลักโภชนาการ (ครบ 5 หมู่) หรือไม่ อย่างไร</p> <p>5. ตรวจสอบหลักฐานการ จัดซื้อจัดจ้างและหลักฐาน ประกอบการเบิกจ่าย ว่าการจัดหาอาหารประจำวัน ทั้งกรณีการประกอบอาหารเอง การจ้างเหมาและการจ้าง บริการประกอบอาหารโดย โรงเรียนจัดหาวัตถุดิบประกอบ อาหาร ว่ามีการดำเนินการ ถูกต้องตามขั้นตอนของระเบียบ ว่าด้วยการพัสดุของทางราชการ กำหนด</p>	

ประเด็น การตรวจสอบ	เกณฑ์	วิธีการตรวจสอบ	แหล่งข้อมูล/ กระดาษทำการ
3. การควบคุมและ รายงานผล	1. โรงเรียนมีการควบคุม ทางการเงิน บัญชี ที่รัดกุมและแสดงผล ที่ถูกต้อง	<p>1. ตรวจสอบว่าโรงเรียนมีการ สอบทานงานที่เป็นระบบหรือไม่ อย่างไร เกี่ยวกับการรับ – จ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน โดยมีการรายงานผลสม่ำเสมอ เป็นปัจจุบัน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายงานเงินคงเหลือประจำวัน - รายงานกระทบยอดเงินฝาก ธนาคาร - รายงานประเภทเงินคงเหลือ <p>2. สุ่มตรวจหลักฐานการจ่ายว่า การใช้จ่ายเงินมีการปฏิบัติถูกต้อง ตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและ การนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของ อำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. 2520 ดังนี้</p> <p>2.1 การจ่ายเงินทุกครั้งได้รับ การอนุมัติก่อนการจ่ายเงิน</p> <p>2.2 ได้รับหลักฐานการจ่ายที่ ถูกต้อง และระบุรายละเอียด ครบถ้วน (ชื่อ ที่อยู่ ผู้รับเงิน วัน เดือน ปี ที่รับเงิน รายการ แสดงการรับเงินระบุว่าเป็นค่า อะไร จำนวนเงินทั้งตัวเลขและ ตัวอักษร และลายมือชื่อผู้รับเงิน)</p> <p>2.3 การยืมเงิน ให้ยืมตาม ความจำเป็นเหมาะสม และมีการ ติดตามเร่งรัดการส่งใช้คืนเงินยืม ตามกำหนดเวลา</p> <p>2.4 บันทึกรายการจ่ายใน ทะเบียนคุมเงินฝากธนาคารและ ที่เกี่ยวข้องทันทีในวันที่จ่ายเงิน</p>	<p>แหล่งข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานการเงิน 2. หลักฐานการรับ – จ่ายเงิน 3. ทะเบียนคุม กระดาษทำการ <p>1. กระดาษทำการตรวจสอบ หลักฐานการจ่าย (หมายเลข 2-9)</p> <p>2. กระดาษทำการบันทึก (หมายเลข 2-12)</p> <p>3. สำเนาเอกสารที่ เกี่ยวข้อง</p> <p>4. แบบสรุปผลการ ตรวจสอบเงินอุดหนุน รับจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเพื่อโครงการ อาหารกลางวัน</p>

ประเด็น การตรวจสอบ	เกณฑ์	วิธีการตรวจสอบ	แหล่งข้อมูล/ กระดาษทำการ
3. การควบคุมและ รายงานผล	2. โรงเรียนมีการรายงาน ผลการดำเนินโครงการฯ ตามกำหนดเวลา ที่ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นกำหนด (ภายใน 30 วัน นับแต่สิ้นสุด โครงการ	3. สอบทานยอดเงินคงเหลือตาม ทะเบียนคุมและรายงานประเภท เงินคงเหลือของเงินอุดหนุนที่รับ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่ออาหารกลางวันตรงกับ การตรวจนับ และไม่เกินอำนาจ การเก็บรักษา กล่าวคือ - เงินสด เก็บรักษารวมกัน ของทุกโครงการที่รับจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้ไม่เกิน 50,000 บาท - เงินฝากธนาคาร เพื่อจัด อาหารกลางวัน ไม่เกิน 200,000 บาท ตรวจสอบหนังสือราชการ หรือเพิ่มรายงานและสัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบว่า 1. โรงเรียนมีการรายงานผลการ ดำเนินโครงการให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ (สิ้นสุดโครงการ) หรือไม่ อย่างไร 2. กรณีมีเงินเหลือจ่ายมีการนำส่ง เงินคืนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไร	แหล่งข้อมูล 1. หนังสือราชการแจ้งส่ง รายงานให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 2. รายงานผลการ ดำเนินการโครงการอาหาร กลางวัน 3. หลักฐานการนำส่งเงิน กระดาษทำการ 1. แบบสรุปผลการ ตรวจสอบเงินอุดหนุนรับ จากองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเพื่อโครงการอาหาร กลางวัน 2. สำเนาเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ตลอดปีงบประมาณ

ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0808.2/ว 3616 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2559
  2. วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินที่ส่วนราชการได้รับอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0406.3/ว 59 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2552
  3. ระเบียบกระทรวงการคลัง ที่ กค 0406.3/19505 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2553 เรื่อง ขอทำความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินที่ส่วนราชการได้รับอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  4. ระเบียบกระทรวงการคลัง ที่ กค 0414/3132 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 เรื่อง ขอบทวนการปฏิบัติเกี่ยวกับเงินโครงการอาหารกลางวันที่ได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  5. การควบคุมเงินอุดหนุนรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ตามคู่มือการตรวจสอบสถานศึกษาด้านการเงินบัญชีของสถานศึกษา ที่ปฏิบัติตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544 กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2560
-